

Motion till riksdagen

1989/90:Jo214

av Kersti Johansson och Stina Gustavsson (båda c)

Utvecklingen av lantbruk och landsbygd i skogs- och mellanbygderna i södra Sverige

---

Skogs- och mellanbygderna i södra Sverige kännetecknas av en rik och omväxlande natur och i stora delar ett differentierat näringsliv. Landskapsbildningen bygger på ett väl fungerande samspel mellan jord- och skogsbruk med rika inslag av sjöar och vattendrag. Kulturlandskapet har skapats och vidmakthålles av de mjölk- och köttdjur som håller landskapet öppet. Jordbruksproduktionen i regionen kännetecknas av en resurssnål produktion med liten användning både av handelsgödsel och bekämpningsmedel.

Utvecklingen av landsbygds- och regionalpolitiken, en internationell avreglering av jordbruket och diskussionerna med EG och GATT inrymmer betydande hotbilder vad gäller den fortsatta utvecklingen av denna komplexa miljö. Redan i dag finns åtskilliga byar där befolkningen sviktar.

Regeringens sätt att föra diskussionen om en intern avreglering av jordbruket och om relationerna till EG och GATT tyder på att man vill hårdhänt styra även mjölkproduktionen till djurfabriker i de bästa odlingsbygderna. Exempel på instrument att uppnå detta är dramatiskt förändrade lönsamhetsrelationer mellan vall/bete och spannmål till spannmålets fördel som foder i mjölkproduktionen samt förslag som omöjliggör nuvarande samverkanslösningar för Lantbrukets avbytartjänst.

Den helt övervägande delen heltidsverksamma lantbrukare i skogsbygden bedriver mjölkproduktion. Den enda konkurrenskraftiga produktionsgrenen i området är vall och bete, som utgör en utmärkt grund för en fortsatt mjölk- och köttproduktion. Det småbrutna mosaiklandskapet gör vidare att möjligheterna att bygga upp stora besättningar och flerfamiljsjordbruk är mycket begränsade.

Detta sammantaget innebär betydande konkurrensnackdelar för mjölk- och köttproducenterna i skogs- och mellanbygderna i södra Sverige. Redan i dagens situation kan man konstatera en dramatisk minskning av mjölkproduktionen i området. Mellan åren 1982–1988 försvann exempelvis nära en fjärdedel av besättningarna. Ytterligare lönsamhetssänkningar kommer med andra ord att få dramatiska effekter.

Det är med tanke på natur och miljövård, turism och landsbygdens utveckling i övrigt angeläget att bevara den balans mellan olika näringsgrenar och intressen som har skapat och utvecklat miljön i skogs- och mellanbygderna i södra Sverige. Det är därför angeläget att skapa förutsättningar för ett fortsatt livskraftigt lantbruk i detta område.

För att uppnå detta krävs dels en nationell jordbruks- och landsbygdspolitik som för riket som helhet skapar rimliga förutsättningar för en inhemsk livsmedelsproduktion. Dels någon form av ersättning för det arbete som läggs ner av lantbrukarna i skogsbygden till förmån för ett öppet landskap och en levande landsbygd.

Från nationell horisont krävs:

- Tydliga politiska besked om att en svensk jordbruksproduktion i alla delar av landet är önskvärd.
- Att åkern ses som en framtidsresurs vad gäller vår framtida livsmedelsförsörjning i en allt otruggare värld.
- Att sänkningar och förändringar av gränsskyddet endast får ske i takt med de förändringar som sker i övriga länder inom GATT.
- Att Sveriges möjligheter att producera livsmedel av hög kvalitet utan, eller med ett minimum av insatsmedel tas till vara. Samma kvalitets- och hälsokrav måste därvid ställas på de livsmedel som importeras som på den svenska produktionen.
- Att insatser kommer till stånd för att utveckla åkern som resurs i en miljövänlig och förnyelsebar energiproduktion.
- Att orimliga avgiftsuttag, som t.ex. skogsvårdsavgifter avskaffas.
- Att lantbrukarna ges möjlighet att gemensamt lösa vissa sociala frågor som t.ex. avbytartjänst, företagshälsövård och försäkringar.

För att hävda lantbruket i skogs- och mellanbygden i södra Sverige krävs ytterligare:

- En ersättning till arbetet med det öppna landskapet för att kompensera de konkurrensnackdelar som här finns för jordbruket.
- En bibehållen men förenklad internreglering på mjölkområdet som skapar förutsättningar för att konkurrera med stora K-mjölksanläggningar på slättbygden nära de stora tätorterna.
- Att möjligheterna att utveckla mjölkföretagen i området inte omintetgörs genom orimliga ändringar/tillämpningar av jordförvärvslagen, nya regler för skogsplantering m m.

Ett annat viktigt område är regionalpolitiken. Aktuella regeringsförslag innebär en avsevärd ambitionssänkning när det gäller flera delar inom detta viktiga område. Enligt vår mening måste de centrala regionalpolitiska målen vara att utveckla näringslivet och tillvarata naturresurserna på landsbygden så att den kan hållas levande och med minst samma antal boende i framtiden. Befolkningen på landsbygden måste vidare erbjudas en samhällsservice som är likvärdig med den som erbjuds befolkningen i tätorterna.

Hemställan

Mot. 1989/90

Jo214

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder för att vidmakthålla ett livskraftigt lantbruk och en levande landsbygd i skogs- och mellanbygderna i södra Sverige.

Stockholm den 23 januari 1990

Kersti Johansson (c)

Stina Gustavsson (c)

